Wykopaliska w Powalicach

Autor: E. Ka□□mierski, T. Dach

Wykopaliska
archeologiczne w okolicach Rymania.

Od pewnego czasu mamy coraz wiÄ□cej pyta□□ o wykopaliska
archeologiczne. Pytano nas g□□ównie o to, czy by□□y takie prowadzone w okolicach
Rymania, co znaleziono i jakiego okresu one dotyczy□□y. Prawdopodobnym jest, □że zainteresowanie
to
wzros□□o po odkryciu przez nas nowego grodziska □□redniowiecznego na terenie
naszej Gminy.

OdpowiadajÄ□c na pytania mo□żemy stwierdziÄ□, □że po II wojnie
□□wiatowej prace wykopaliskowe by□□y prowadzone w kilku miejscach. My jednak
cofniemy siÄ□ dalej i przedstawimy wykopaliska, jakie prowadzi□□ dyrektor muzeum
w dawnym Kolbergu (Ko□□obrzegu) dr Otto Dibbelt tu□ż obok Rymania, bo w
miejscowo□□ci Powalice (Petershagen).

Prowadzi□□ on wykopaliska ratownicze na cmentarzyskach grobów
cia□□opalnych, skrzynkowych i popielnicowych m.in. w Petershagen ale równie□ż w Lepinie
(S□□awoborze), Mohrow (Morowo), Rossenthin
(Ro□□ciÄ□cino), ponadto w Korzystnie, Karlinie, Pyszce, Jarogniewie i Nie□żynie . Cmentarzyska
te pochodzi□□y z wczesnej epoki □żelaza.

W okolicach Powalic cmentarzysko by□□o usytuowane na tzw.
Górze Wisielczej (Galgenberg). Nazwa
ta pochodziÄ□ ma od istniejÄ□cej tam kiedy□□ szubienicy.

Wykopaliska w Powalicach 1934 r.

PoczÄ□tkowo sÄ□dzono, □że natrafiono na polne kamienie, które
by□□y utwardzonÄ□ nawierzchniÄ□ starej drogi. Jednak usypisko kamieni nagle siÄ□
urywa□□o i w odleg□□o□□ci kilku metrów znajdowano nastÄ□pne, które by□□o podobne w
swojej konstrukcji. Na zewnÄ□trz kamienie by□□y du□że (ok.20 kg wagi), natomiast
wewnÄ□trz usypiska kamienie by□□y coraz mniejsze, wielko□□ci, jak okre□□lono,
piÄ□□□ci ludzkiej. Pod tymi najmniejszymi najczÄ□□□ciej znajdowa□□a siÄ□ urna. CechÄ□
charakterystycznÄ□
usypiska kamieni by□□o to, □że najmniejsze z nich by□□y u□□o□żone w kilku warstwach
na sobie, a miÄ□dzy nimi sta□□a urna. Otto Dibbelt ustali□□, □że nacisk kamieni,
zmieniajÄ□ce siÄ□ warunki atmosferyczne,
gospodarowanie ziemiÄ□ mia□□y ogromny wp□□yw na cmentarzysko, które w
wiÄ□kszo□□ci znajdowa□□o siÄ□ 20-25 cm pod powierzchniÄ□ ziemi. Spowodowa□□o to
zniszczenie urn znajdujÄ□cych siÄ□ miÄ□dzy kamieniami. Na podstawie znalezionych
skorup, ustalono, □że by□□y to przewa□żnie naczynia koloru brÄ□zowego w ksztaÂ□□cie
wazy, które oprócz ko□□ci nic nie zawiera□□y. Na niektórych stanowiskach
znajdowano równie□ż urny na brzegu usypiska kamiennego, czÄ□sto pod pierwszym
kamieniem, tak jakby by□□y one do□□o□żone w okresie pó□□niejszym. W jednym miejscu
znaleziono te□ż kopczyk samych ko□□ci znajdujÄ□cy siÄ□ miedzy wiÄ□kszym i mniejszym
obwarowaniem
kamieni. W jednym miejscu znaleziono, w ma□□ym obwarowaniu kamiennym, po ich odsuniÄ□ciu

, ma□□Ä□ skrzynkÄ□, której □□cianki by□□y umieszczone do□□Ä□ g□□Ä□boko, bo a□ż do 50 cm w g□□Ä□b ziemi. Urna, która tam siÄ□ znajdowa□□a by□□a ca□□kowicie rozsypana, znaleziono tam tylko garstkÄ□ ko□□ci.

W Powalicach wykopaliska organizowano wielokrotnie, ostatnie 23-25 pa□□dziernika 1934 roku, kiedy to zaproszono wiele osób, które chcia□□y zobaczyÄ□ prowadzone prace. Byli tam zaproszeni go□□cie z Ko□□obrzegu i □ś widwina oraz szko□□a ze S□□awoborza (Stolzebnberg) oraz z Powalic. Wtedy to, wykonano wiele pomiarów oraz zdjÄ□cia. Przy publiczno□□ci odkrywano jeden z grobów, jednak nic w nim nie znaleziono, czym widzowie poszukiwa□□ byli bardzo zawiedzeni.

Wykopaliska w Powalicach 1934 r.

W jednej z urn co□□ jednak znaleziono. By□□y to dwie du□że □żelazne szpile z □□abÄ□dziÄ□ szyjÄ□. Z piÄ□ciu znalezionych tam urn, tylko jednÄ□ uda□□o siÄ□ odtworzyÄ□.
Przedmioty te by□□y wystawione w muzeum w Ko□□obrzegu. Niestety nie przetrwa□□y II wojny □□wiatowej. ZdjÄ□cia, które przedstawiamy pochodzÄ□ z artyku□□u O. Dibbelta.

Trudno w tej chwili ustaliÄ□, jakie plemiona mieszka□□y na tym terenie. Otto Dibbelt stwierdza, □że by□□y to plemiona germa□□skie, ale przecie□ż wiemy, □że dzia□□ania naukowców niemieckich w tamtym okresie by□□y ukierunkowane na to by udowodniÄ□, □że ziemie te „od zawsze” by□□y niemieckie.

O samym dyrektorze ko□□obrzeskiego muzeum sprzed II wojny □□wiatowej, dr Otto Dibbelcie, napiszemy wkrótce oddzielny artyku□□ i przybli□żymy tÄ□ postaÄ□ naszym czytelnikom.

Urna grobowa znaleziona w Powalicach

Szpile żelazne znalezione w Powalicach

Urna grobowa znaleziona w Powalicach

Tekst na podst. art. Otto Dibbelta "Am Galgenberg von PetersHagen", "Heimat-Kaleder des Stadkreises Kolberg und des Landkreises Kolberg-Korlin"